

Emre KÜLÜŞLÜ

**MİLLETLERARASI USUL HUKUKU ÇERÇEVESİNDE
ACENTENİN MÜVEKKİLİNİ
MAHKEMEDE TEMSİL ETME
YETKİSİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	V
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR	XI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ACENTENİN MÜVEKKİLİNİ MAHKEMEDE TEMSİL ETME YETKİSİNİN NİTELİK VE ŞARTLARI

A. ACENTENİN MÜVEKKİLİNİ MAHKEMEDE TEMSİL ETME YETKİSİNİN TEMEL NİTELİKLERİ.....	5
1. Genel Olarak.....	5
2. Acentenin Müvekkilini Mahkemede Temsil Etme Yetkisinin Tanımı ve Tarihiçesi	7
3. Acentenin Müvekkilini Mahkemede Temsil Etme Yetkisinin Düzenlenme Amacı ve İşlevi.....	11
4. Acentenin Müvekkilini Mahkemede Temsil Etme Yetkisinin Hukuki Niteliği.....	17
5. Acentenin Müvekkilini Mahkemede Temsil Etme Yetkisine Uygulanacak Hukuk.....	24

B. ACENTENİN MÜVEKKİLİNİ MAHKEMEDE TEMSİL ETME	
YETKİSİNİN ŞARTLARI	28
1. Geçerli Bir Acentelik İlişkisinin Bulunması	28
2. Uyuşmazlığın Acentenin Müvekkili Adına Yaptığı veya	
Aracılıkta Bulunduğu Bir Sözleşmeden Kaynaklanması.....	32
a. Genel Olarak.....	32
b. Sözleşmenin Acentenin Faaliyetleri Sonucunda	
Yapılmış Olması.....	34
c. Uyuşmazlığın Hukuk Davalarına İlişkin Olması.....	35
d. Acentenin Müvekkilini Mahkemede Temsil Etme	
Yetkisine Sahip Olmayacağı Haller.....	39
i. Acentenin Faaliyet Çevresi Dışında Yapılan	
Sözleşmelerden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar	39
ii. Acentenin Kendisine Tanınan Yetki Sınırlarını	
Aşmak Suretiyle Yaptığı İşlemlerden Kaynaklanan	
Uyuşmazlıklar	40
iii. Acentelik Sözleşmesinin Sona Ermesinden Sonra	
Ortaya Çıkan Uyuşmazlıklar	41
3. Hükmün Emredici Niteliği	45

İKİNCİ BÖLÜM

ACENTENİN MÜVEKKİLİNİ MAHKEMEDE TEMSİL ETME YETKİSİNİN USULİ YÖNLERİ

A. GENEL OLARAK	53
B. ACENTENİN MÜVEKKİLİNİ MAHKEMEDE TEMSİL ETME	
YETKİSİNİN MİLLETLERARASI YETKİ KURALLARI İLE İLİŞKİSİ.....	54
1. Genel Olarak.....	54
2. Acentenin Müvekkilini Mahkemede Temsil Etme	
Yetkisinin Milletlerarası Yetki Kuralları Bakımından	
Değerlendirilmesi.....	55
a. Genel Olarak.....	55

---

b. Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisine İlişkin MÖHUK'ta Düzenlenen Özel Yetki Kuralları.....	58
c. Türk Mahkemelerinin Yer Bakımından Yetkisine İlişkin İç Hukuk Düzenlemeleri	64
3. Yetki Anlaşmalarının Acentenin Müvekkilini Mahkemede Temsil Etme Yetkisi Bakımından Sonuçları	70
a. Genel Olarak.....	70
b. Yetki Anlaşmaları Vasıtasıyla Türk Mahkemelerinin Yetkilendirilmesi	73
c. Yetki Anlaşmaları Vasıtasıyla Yabancı Devlet Mahkemelerinin Yetkilendirilmesi.....	77
4. Tahkim Anlaşmalarının Acentenin Müvekkilini Mahkemede Temsil Etme Yetkisi Bakımından Sonuçları.....	83
a. Genel Olarak.....	83
b. Acentenin Müvekkili Adına Yaptığı veya Aracılık Ettiği Sözleşmelerden Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Çözümü Hususunda Geçerli Bir Tahkim Anlaşmasının Bulunması	84
c. Acentenin Müvekkili Adına Yaptığı Tahkim Anlaşmalarının Geçerliliği	87
C. MÜVEKKİLİN HUKUKİ DİNLENİLME HAKKININ KORUNMASI	89
D. ACENTENİN MÜVEKKİLİ ADINA YÜRÜTTÜĞÜ YARGILAMALARA ÖZGÜ İSTISNAİ HALLER.....	95
1. Genel Olarak.....	95
2. Acentenin Müvekkilini Mahkemede Temsil Etme Yetkisi Doğrultusunda Yargılamada Yer Aldığının Dava Dilekçesinde Belirtilmesi	96
3. Müvekkile Karşı Yürütülen Bir Davanın Bulunması Halinde Aynı Davanın Müvekkili Adına Acenteye Karşı Açılmaması	99
E. ACENTEYE ÖZEL YETKİ VERİLMESİ GEREKEN HALLER	104
F. ACENTENİN TEMİNAT GÖSTERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ	106

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ACENTENİN MÜVEKKİLİNİ MAHKEMEDE
TEMSİL ETME YETKİSİNİN İCRAİ YÖNLERİ

A. GENEL OLARAK	111
B. İLAMLARIN TÜRKİYE'DE İCRA EDİLMESİ	112
C. İLAMLARIN YABANCI DEVLETLERDE İCRA EDİLMESİ	116
1. Genel Olarak.....	116
2. Acentenin Müvekkili Adına Yürüttüğü Yargılamalar Sonucunda Verilen İlamların Yabancı Devletlerde İcra Edilmesine Engel Teşkil Edebilecek Tenfiz Şartları.....	119
a. Genel Olarak.....	119
b. Kararı Veren Mahkemenin Milletlerarası Yetkisine İlişkin Şartlar.....	119
i. Genel Olarak.....	119
ii. Kararı Veren Mahkemenin Yetkisinin Aşırı Yetki Teşkil Edecek Bir Bağlantıya Dayandırılmamış Olması	120
iii. Kararı Veren Mahkemenin Tenfiz Devletinin Yetki Kuralları Uyarınca Yetkili Olması.....	127
iv. Kararın Tarafların Yetki Anlaşması Yaptığı Bir Konuya İlişkin Olmaması.....	132
c. Kararın Tenfiz Devletinin Kamu Düzenine Aykırı Olmaması	134
d. Kararın Tarafların Savunma Haklarının İhlal Edilmesi Suretiyle Verilmiş Olmaması.....	144
SONUÇ	153
KAYNAKÇA.....	159